# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- לתרגל קריאה ביקורתית של מקורות ראשוניים מכתבי הרצל
- להבחין בין נקודות מבט שונות על אירועי התקופה
- לתרגל בניית פסקת טיעון מובנית בנושא דמותו של הרצל

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

### חלק א' – הבנת מקורות - שאלות אמריקאיות

1. א – מדינת היהודים
2. ב – 1897
3. א – טקסט שנכתב בזמן האירוע עצמו

### חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הוא הדגיש דווקא שהרעיון עתיק מאוד
2. נכון – כך כתב לאחר הקונגרס בבזל ב-1897
3. לא נכון – יומן אישי נכתב בגילוי לב, נאום פומבי מכוון לקהל

### חלק ג' – התאימו דמות לנקודת המבט שלה

1 – ב (חוששת מאנטישמיות ומבקשת מקלט דחוף)
2 – ג (חושש שהרעיון יפגע בהשתלבותו בתרבות האוסטרית)
3 – ד (מסקר את האירוע מבחוץ מתוך סקרנות)
4 – א (כבר עובדת את האדמה ותוהה על ערך הנאומים באירופה)

### חלק ד' – השלימו את המילה החסרה

1. עתיק
2. שישי
3. הסתייגות

### חלק ה' – שאלות קצרות

1. יומן אישי נכתב לעצמי בכנות, נאום פומבי מכוון לקהל ומנוסח בזהירות
2. כדי להעניק לרעיון לגיטימיות והמשכיות היסטורית ולא להיראות כהוזה חדש

### חלק ו' – כתיבת טיעון ומכתב מנקודת מבט

1. בודקים טענה ברורה, שני נימוקים עם ראיה מהטקסט לכל אחד, הצגת טענה נגדית ומענה מכבד, וסיכום שחוזר לטענה

### כרטיס יציאה – מה לחפש

- הבנה שמקור ראשוני הוא עדות מהזמן עצמו אך חלקית וסובייקטיבית
- זיהוי שדמויות שונות (צעירה, סוחר, עיתונאי, מתיישבת) רואות את האירוע אחרת
- הבנה שסגנון וכוונה משתנים לפי הקהל

**טיפים להפעלה:**

- אפשר לחלק את התלמידים לקבוצות לפי הדמויות בתרגיל ההתאמה ולדון בהבדלים בעל פה
- בתרגיל הטיעון כדאי להדגים משפט פתיחה אחד לפני הכתיבה העצמאית
- לתלמידים מתקשים אפשר לוותר על הפריטים המסומנים כקשים ולהתמקד בהבנה הבסיסית

# דף תרגול: הרצל – מקורות ראשוניים, נקודות מבט וטיעון

דף התלמיד/ה חנ"מ

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה תתרגלו קריאה של קטעים מתוך כתבי הרצל, תבחנו נקודות מבט שונות על הקונגרס הציוני, ותתרגלו כתיבת טיעון מבוסס על דמותו - חולם או מנהיג מעשי.

**בנק מילים:** הסתייגות | עתיק | שישי

## 1 חלק א' – הבנת מקורות – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** בשנת 1896 פרסם הרצל חיבור שבו הציג את רעיון המדינה ליהודים. מה שם החיבור?

(א) מדינת היהודים (ב) אלטנוילנד (ג) יומן הקונגרס

**2.** באיזו שנה נוסד הקונגרס הציוני הראשון בבזל?

(א) 1896 (ב) 1897 (ג) 1903

**3.** מהו מקור ראשוני?

(א) טקסט שנכתב בזמן האירוע עצמו (ב) ספר לימוד מודרני

(ג) סיכום של היסטוריון מאוחר

## 2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | הרצל טען שרעיון המדינה ליהודים הוא רעיון חדש לגמרי. | ☐ | ☐ |
| 2 | ביומנו כתב הרצל שבעוד חמישים שנה יכירו במדינת היהודים. | ☐ | ☐ |
| 3 | יומן אישי ונאום פומבי נכתבים תמיד באותו סגנון בדיוק. | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג' – התאימו דמות לנקודת המבט שלה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** צעירה ממזרח אירופה | ___ | **א.** כבר עובדת את האדמה ותוהה על ערך הנאומים באירופה |
| **2.** סוחר יהודי מווינה | ___ | **ב.** חוששת מאנטישמיות ומבקשת מקלט דחוף |
| **3.** עיתונאי שוויצרי | ___ | **ג.** חושש שהרעיון יפגע בהשתלבותו בתרבות האוסטרית |
| **4.** מתיישבת בארץ ישראל | ___ | **ד.** מסקר את האירוע מבחוץ מתוך סקרנות |

## 4 חלק ד' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

**1.** הרצל כינה את רעיון המדינה ליהודים רעיון _____ מאוד

**2.** בקונגרס ה_____ ב-1903 נדונה הצעת אוגנדה

**3.** פסקת טיעון בנויה מטענה, נימוקים, ראיות, _____ וסיכום

## 5 חלק ה' – שאלות קצרות

ענו בקצרה.

**1.** מהו ההבדל בין יומן אישי לנאום פומבי מבחינת הסגנון והקהל?

**2.** מדוע הרצל הדגיש שרעיון המדינה הוא עתיק? מה הוא מרוויח מכך מול קוראיו?

## 6 חלק ו' – כתיבת טיעון ומכתב מנקודת מבט

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

**1.** כתבו פסקת טיעון קצרה בשאלה: האם הרצל היה 'חולם' או 'מנהיג מעשי'? השתמשו במבנה טענה-נימוקים-ראיות-הסתייגות-סיכום

**כרטיס יציאה**

מהו מקור ראשוני ומה המגבלה שלו?

---

---

תנו דוגמה אחת לנקודת מבט שונה על הקונגרס בבזל

---

---

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀